

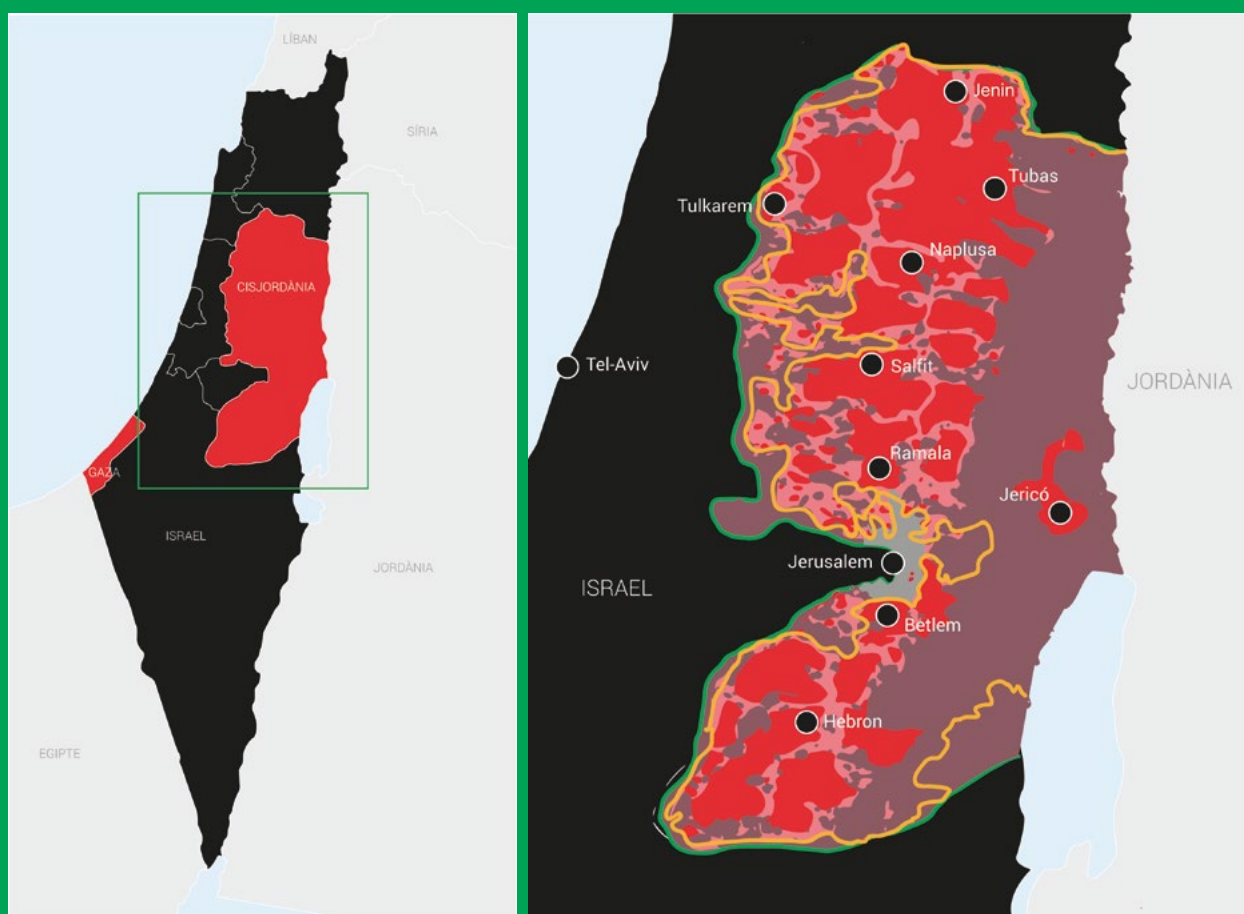

SUMUD

Resistència quotidiana
per a l'existència

UN TERRITORI EN MIL BOCINS

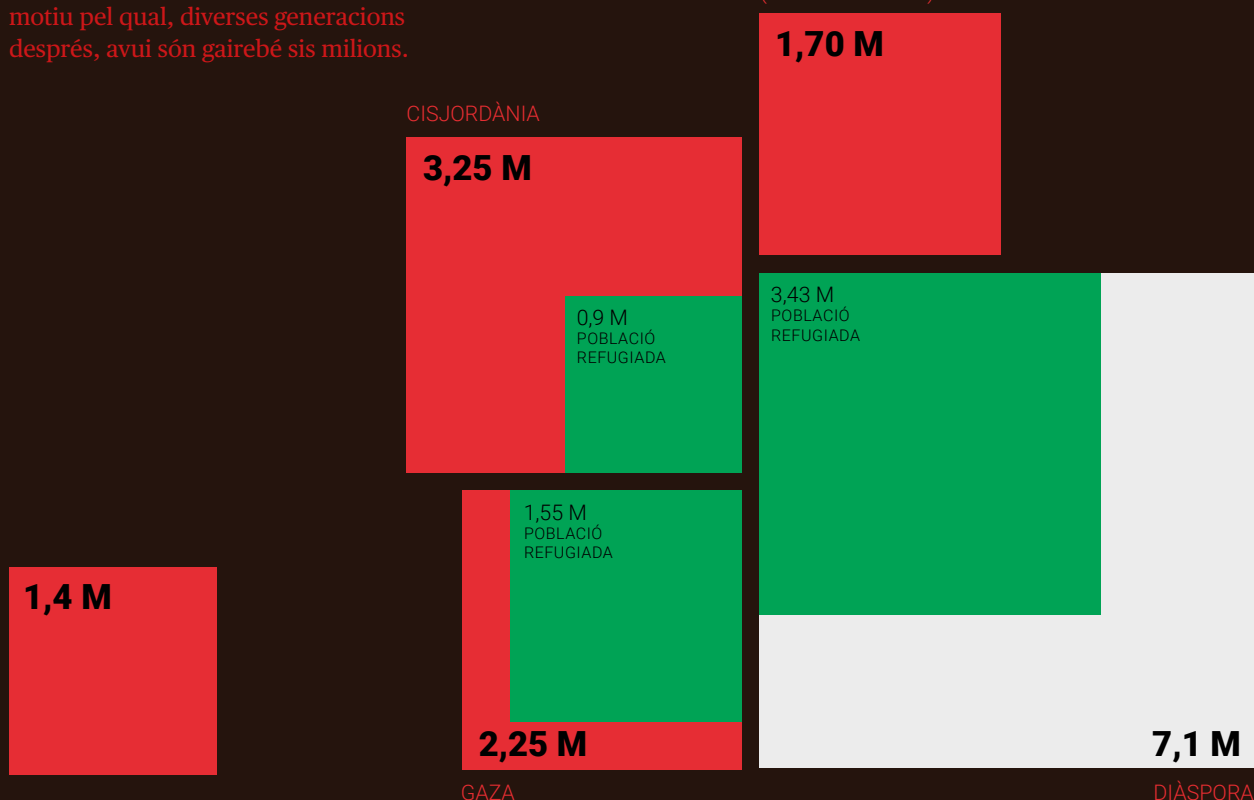
L'apartheid israelià s'accelera a Cisjordània: divideix la població i fa avançar la colonització

La creació de zones diferenciades impedeix la lliure circulació de la població palestina dins el seu territori i deixa les àrees rurals i agrícoles sota el control absolut d'Israel.

JERUSALEM EST	ZONES A I B	ZONA C	ZONA C	
Annexionat per Israel.	Competències civils i de seguretat de l'Autoritat Nacional Palestina (A) o competències de seguretat compartides amb Israel (B).	Àrees obertes a la població palestina però sota administració d'Israel.	Àrees tancades i/o restringides a la població palestina.	Fronteres de l'armistici del 1949
				Mur de Cisjordània

REFUGIADES DE PER VIDA

POBLACIÓ PALESTINA ABANS DE LA NAKBA

POBLACIÓ PALESTINA ACTUAL

SETANTA-CINC ANYS DE RESISTÈNCIA DAVANT UN DESASTRE QUE CONTINUA

La colonització israeliana segueix vigent
set dècades després, igual que la memòria
i l'oposició palestina a aquesta realitat

TEXT

Nacho Ibáñez

FOTOGRAFIA

Sarai Rua

La clau i la forma de pany de l'entrada del camp d'Aida són el símbol del retorn a casa de les persones refugiades expulsades el 1948 durant la Nakba.

"Haurem d'estar cinc mesos fora de casa?". Poc després de ser expulsades de casa seva, desenes de famílies de la població de Bayt Nabala, a l'actual Estat d'Israel, dormien sota la pluja en una localitat propera, lluny d'imaginar que la seva condició de refugiades ja no les abandonaria mai. Era el 1948, i la Najma Nakleh, que llavors tenia tres anys, va acompanyar la seva família en un periple que la portaria fins al camp de refugiats de Jalazone, al nord de Ramallah.

La Nakba, que significa 'catàstrofe' o 'desastre' en àrab, va suposar el desplaçament forçós i violent de fins a

800.000 palestines del territori que avui forma oficialment Israel, part inalienable de la Palestina històrica. "Ens en vam anar pensant que hi tornaríem", afirma la Najma. Però ja han passat setanta-cinc anys. Cisjordània, Gaza i els països àrabs veïns es van veure desbordats per una allau de refugiats que escapaven de les bandes armades israelianes i als quals el dret al retorn se'ls ha negat fins ara.

Com tants altres palestins, la Najma no ha deixat mai de considerar com a pròpia la terra on va néixer, i així ho ha transmès als seus descendents. Vestida amb la roba tradicional de la seva regió, canta les cançons que la transporten a una infància que, tot i que aleshores

era ben petita, sembla recordar amb claredat. "A les nostres terres hi venia gent dels pobles de la vora a treballar", explica orgullosa. D'un dia per l'altre "ens ho van robar tot i ens van portar a un lloc desconegut".

REFUGIATS DE PER VIDA

L'Agència de les Nacions Unides pels Refugiats de Palestina (UNRWA), l'únic organisme de l'ONU creat amb la finalitat de donar suport a les refugiades d'un territori concret, afirma que, actualment, més de 5,8 milions de palestins es poden continuar considerant refugiades. Aquesta categoria englobaria, segons la seva pròpia definició, totes aquelles persones ►

Molts palestins del barri de Sheikh Jarrah (Jerusalem Est) fa anys que estan a l'espera que s'executi l'ordre de demolició del seu habitatge. És el cas d'en Mohammed Sabbagh, que, a més, per entrar a casa seva ha de passar pel pati dels seus veïns colons.

► que tenien com a residència habitual el territori del Mandat britànic de Palestina entre l'1 de juny del 1946 i el 15 de maig del 1948, així com els seus descendents.

“Al principi ens donaven moltes ajudes perquè oblidéssim els nostres orígens i no hi volguéssim tornar”, afirma la Najma quan se li pregunta per la UNRWA. “A poc a poc ens han anat tallant les ajudes i ara ja fa més de vint anys que no n’arriben. Ells ens van treure de la nostra terra, són ells els responsables del que ens passi”, conclou seriosa. La Múnia Khaled, qui prefereix fer servir un pseudònim per motius de seguretat, és habitant de Jalazone i es mostra encara més crítica amb el paper de la UNRWA: “Quan ens van fer fora de casa, les Nacions Unides ja estaven preparades, llavors va començar el

xou. El seu objectiu no era només ajudar”, sentència.

Per a la majoria d’habitants dels camps, parlar de la UNRWA vol dir enfrontar-se a contradiccions. Aquesta neix amb una finalitat exclusivament assistencial i provisional: oferir serveis bàsics a una població que ha hagut de fugir de casa seva. Això, però, no ha anat acompanyat d’una acció política que pressioni Israel perquè compleixi les resolucions de les Nacions Unides que reflecteixen el dret al retorn de les palestines, de manera que se’ls ha condemnat a ser refugiades de per vida.

Quan la Najma i la seva família van arribar a Jalazone, “les cases, l’escola o l’hospital es trobaven en tendes”. Amb el temps, aquells campaments desordenats van veure aparèixer el formigó, i lluny de les icòniques imatges dels

camps de refugiades atapeïts de tendes de campanya, els campaments palestins han anat creixent en vertical. En la majoria dels casos, en lloc de compensar el lògic creixement demogràfic, conserven les mateixes dimensions que quan van ser creats.

Al camp de refugiades d’Aida, a Betlem, desenes de persones s’amunteguen a les portes del centre d’atenció primària. Obrirà durant unes hores perquè la gent pugui accedir als medicaments més urgents. Ja fa més de dos mesos que els treballadors d’UNRWA de tot Cisjordània estan en vaga per exigir millors salaris i millors condicions de jubilació, circumstància que complica encara més la vida en uns camps ja molt afectats per la sobrepoblació. “Els carrers són plens de brosa, els infants no van a escola i no hi ha metges”, afirmen enfadats mentre

Més de 5,8 milions de palestines es poden considerar refugiades, segons l'ONU i, des del 1948 se'ls ha negat el dret al retorn

fan cua. Asseguren que des d'UNRWA fan cas omís de les reivindicacions i atribueixen la situació actual a “molts anys d'insuficiència crònica de fons”.

LLUITAR PER CONSERVAR LA IDENTITAT

“La població dels camps és la que encara parla de la Palestina completa”, detalla la Yussi. Segons argumenta, és Israel qui ha jugat amb la política de fets consumats per aconseguir que tant la comunitat internacional com l'Autoritat Palestina ja no qüestionin la legitimitat de la mateixa existència de l'Estat d'Israel. Els habitants dels camps han contribuït a la conservació d'una identitat palestina global, que no només inclou els territoris ocupats per Israel l'any 1967 (Cisjordània, Gaza i Jerusalem Est), sinó també la població pales-

tina dels territoris reconeguts com a Israel des del 1948 i la diàspora.

De forma natural, les persones refugiades es van distribuir pels camps segons les seves procedències, en un intent de reproduir les dinàmiques socials i les tradicions dels seus territoris originaris. Al camp de Balata, a la rodalia de Nablus, l'Ibrahim Jammal treballa com a director del Centre Cultural Yafa, on es porten a terme activitats culturals i artístiques per tal de dinamitzar el jovent d'un dels camps més empobrits i el més poblat de Cisjordània. El nom del centre fa referència a una de les principals ciutats de la Palestina històrica, com és el cas de molts carrers i barris de cinquanta-vuit camps palestins.

“Volem viure aquí, és així de simple. Si haguéssim de marxar, només seria per tornar a les nostres terres”. En

Munther Amira, director d'un centre cultural al camp de refugiades d'Aida, respon així als intents d'Israel per aconseguir que les palestines deixin de tenir estatus de refugiades. “Aida és el territori més gasejat del món. Els soldats d'Israel entren, ens gasegen i se'n van. Han convertit el camp en un entrenament per als joves soldats que fan el servei militar”. Tot i les tortures psicològiques constants que Israel exerceix perquè se'n vagin, en Munther sap molt bé que la millor resistència és simplement continuar existint: “Si ens n'anem perdrem la identitat”. “La meua lluita no és només per mi, i això els posa nerviosos”, afegeix.

UN ÈXODE CONSTANT

Quan es parla de la Nakba, sovint s'entén com un episodi concret i aïllat en el temps. Per les palestines, ►

La població palestina denuncia el paper passiu de la comunitat internacional i la manca de pressió política contra Israel malgrat les resolucions de l'ONU

► en canvi, la Nakba és només el punt àlgid del projecte colonitzador dels jueus sionistes europeus sobre Palestina. Més enllà del 1948, l'inici de la invasió militar israeliana sobre la resta del territori l'any 1967 i, fins i tot, els controvertits Acords d'Oslo del 1993 suposen obstacles cabdals per a la seva existència.

L'Omar Hajajla va néixer el 1967 al poble d'Al-Walaja, molt a prop de Betlem, el mateix any que Israel guanyava la guerra dels Sis Dies i començava l'ocupació militar de Cisjordània, Jerusalem Est i Gaza. Menys aquesta última, que Israel ha convertit en una gran presó a cel obert amb un rígid bloqueig, els altres territoris segueixen ocupats més de cinc dècades després. La història d'aquest poble exemplifica, com tants altres, el pro-

cés colonitzador, igual com la història de l'Omar i la seva família exemplifica la incansable resistència dels palestins, allò que ells anomenen *sumud*.

L'any 1948, forces israelianes van atacar Al-Walaja i van obligar els habitants a fugir. Amb la demarcació establerta en l'armistici del 1949 (la "línia verda") es va entregar el 66% de les seves terres al flamant Estat d'Israel, el qual poc després va destruir el poble per tal d'evitar que hi tornessin. Tot i això, els veïns van aconseguir repoblar part del territori original i van fundar una "nova Al-Walaja". Amb l'inici de l'ocupació, però, gran part del nou poble va ser expropiat per construir-hi els assentaments de colons de Gilo i Har Gilo. Amb els Acords d'Oslo, el 97,4% de les terres d'Al-Walaja quedaven dins la Zona C,

A diferència del que passa a Israel, la cirera és un fruit molt escàs a Palestina. Munther (davant) acompanya el seu amic Omar (darrere) qui va plantar aquests cirerers per donar a tastar el seu fruit als infants de la zona. Enguany els podran tastar per primera vegada, tres anys després.

formada pels territoris de Cisjordània sota control exclusiu d'Israel, i des de llavors a la població palestina se li neguen permisos de construcció i a molts se'ls obliga a viure en la incertesa de quan els enderrocaran la casa. “Quan les tiren a terra, la gent les torna a construir”, explica l'Omar.

La família de l'Omar viu a Al-Walaja des de fa diverses generacions i la construcció del mur que travessa Cisjordània va canviar per sempre les seves vides. Casa seva és l'única que queda a la banda israeliana del mur i una porta metàl·lica els separa de la resta del poble. No va ser fins fa pocs anys que van aconseguir la clau que permet obrir-la. En aquest punt, el mur no està fet de l'omnipresent ciment, sinó d'una reixa metàl·lica, perquè, segons l'Omar, “als colons els espatllava les vistes”.

“Em van oferir molts diners perquè abandonés les meves terres”, afirma l'Omar, que assegura haver estat enverinat mentre construïen el mur. “Vaig estar més de noranta dies en coma i ara estic incapacitat per treballar”. Amb tot, malgrat l'esperpèntica situació en què viuen, l'Omar i la seva família tenen clar que no se n'aniran: “Plantem arbres perquè no ens puguin prendre les terres”. El cas és que, per “legalitzar” les confiscacions dels terrenys cisjordans, Israel utilitza una antiga llei de l'època otomana per la qual el sòl no cultivat passa a ser propietat de l'Estat.

Les situacions com la de l'Omar no són, en cap cas, fets aïllats, sinó que la colonització israeliana travessa en totes direccions les vides de la població palestina. Un dels casos més mediàtics ha estat el de Sheikh Jarrah, al

Jerusalem Est ocupat. Els habitants d'aquest barri fa anys que s'enfronten al desallotjament forçós i a l'ocupació dels seus habitatges per part de colons emparats per una organització procolonització i la justícia israeliana. Molts van ser expulsats de les seves terres durant la Nakba i ara, com afirma en Mohammed Sabbagh, que viu a Sheikh Jarrah amb la seva família, es neguen “a tornar-se a convertir en refugiades”. L'any 2021, l'imminent risc de desallotjament de quaranta residents del barri va ser un dels detonants de les protestes que es van estendre a Palestina. I és que, quan l'ex primer ministre i considerat pare fundador de l'Estat d'Israel, David Ben-Gurion, va afirmar que “els vells moriran i els joves oblidaran”, semblava desconèixer per complet el significat de *sumud*. ●

L'AVANTGUARDA DE LA COLONITZACIÓ

Els atacs a la població palestina per part de colons, molts d'ells propers a la ultradreta sionista i messiànica, no han parat d'augmentar en els darrers anys

TEXT

Nacho Ibáñez

FOTOGRAFIA

Sarai Rua

La seu de Youth Against Settlements a Hebron està rodejada de militars i colons que els assetgen i agredeixen diàriament.

La nit del 26 de febrer, els carrers de la localitat palestina de Huwara, al sud de Nablus, van ser testimonis d'un veritable pogrom contra la població palestina. Centenars de colons procedents dels assentaments veïns van irrompre al poble armats amb pals, barres de ferro i inclús armes de foc. Van cremar cases, comerços i desenes de cotxes. Un palestí va ser assassinat i almenys un centenar van resultar ferits. Més de dos mesos després, les conseqüències de l'atac són encara visibles i és fàcil seguir el rastre dels assaltants per la quantitat de restes cremades que encara ocupen els carrers.

La Inshirah Khamus era a casa amb els seus fills i nets quan, cap a les nou del vespre, van veure aparèixer els

colons destrossant portes i finestres. Els cinc infants de la família es van tancar al lavabo aterrits, mentre els assaltants incendiaven el pati. "Els veïns no ens podien ajudar, perquè els colons seguien atacant altres cases", explica la Inshirah. Quan van marxar, "els soldats no deixaven que la gent apagués el foc". Aquella mateixa nit es van refugiar a casa d'un familiar en un poble proper i no ha estat fins més d'un mes després que han tornat a casa seva. Tot i la por que encara té, la Inshirah se sent forta per continuar resistint. "Hauré d'aprendre a fer anar una pistola", assegura entre rialles.

"Si l'exèrcit hagués volgut ens podria haver avisat", afirmen des de l'alcaldia de Huwara. Testimonis oculars

asseguren que els soldats no van fer res durant les més de tres hores en què els colons es van passejar pel poble. Després de la ràtzia van detenir sis persones: cinc van tornar a casa sense càrrecs aquella mateixa nit i una altra va ser posada en llibertat sota arrest domiciliari. En canvi, per als veïns de Huwara, arran de l'atac ha augmentat la militarització dels carrers, on els soldats exerceixen un control encara més asfixiant sobre la població palestina.

LA RADICALITZACIÓ DELS COLONS

Segons les dades oficials israelianes, prop de mig milió de ciutadans d'Israel viuen actualment en assentaments a Cisjordània, xifra a la qual caldria ►

► sumar els més de dos-cents mil de Jerusalem Est. És a dir, prop d'un 11% de la població israeliana viu més enllà de les fronteres reconegudes internacionalment. Això incompleix de forma flagrant la legalitat internacional, que prohibeix transferir població del país ocupant al territori que ocupa. Davant la llei, els colons són ciutadans d'Israel i, per tant, subjectes a la legislació civil israeliana. Als palestins de les zones de Cisjordània sota control d'Israel, en canvi, se'ls aplica l'ordenament militar.

Distribuïts en 127 assentaments i 135 llocs d'avançada, aquests últims sense autorització legal israeliana però emparats i tolerats pel govern, els

colons s'han convertit en la punta de llança de la colonització del que els sionistes anomenen "Judea i Samaria". Des de l'any 2006, el nombre de colons a Cisjordània s'ha doblat. A més, en les últimes eleccions, la ultradreta sionista i obertament racista, amb diversos ministres a l'actual govern de coalició, va ser la principal força en molts dels assentaments gràcies en part a la seva agenda d'expansió territorial.

Entre el 2010 i el 2019, les Nacions Unides van registrar un total de 2.955 atacs de colons contra la població palestina, que van resultar en 22 persones assassinades i 1.258 de ferides. En

el que portem de 2023, almenys cinc palestins han estat assassinats per colons, una xifra sense precedents que demostra una radicalització en augment. Així mateix, enguany s'ha registrat una mitjana de tres atacs al dia protagonitzats per colons, unes dades que tripliquen les de fa només dos anys, en un context de pandèmia.

LA CONVIVÈNCIA AMB ELS COLONS

La ciutat d'Hebron representa com cap altra les dimensions quotidianes de la colonització israeliana. Els Acords d'Oslo i el posterior Pacte d'Hebron (1997) van dividir la ciutat en dos, un sector sota el control de

Per a en Hafez Huraini una tasca més de la seva activitat agrícola i ramadera és netejar els camps de les restes de bombes de so i de gas lacrimogen.

l'Autoritat Palestina i l'altre sota el d'Israel. En aquest últim, vora mig miler de colons conviuen amb quaranta mil palestins.

Aquí és on té la seu l'organització Youth Against Settlements, que ha optat per la resistència no-violenta contra els seus atacs. Gairebé cada dia reben la visita dels colons, sovint adolescents, que els insulten i intimiden. Els soldats, que vigilen constantment les entrades i sortides de la casa, s'ho miren a poca distància fins que la tensió augmenta, moment en què els demanen amablement de marxar.

El carrer Shuhada, abans centre comercial i social de la ciutat i que connecta les zones sota control israelià amb els assentaments veïns, té un aspecte fantasmagòric. Els palestins que hi viuen s'han d'enfrontar als interrogatoris dels soldats estacionats a cada cantonada, mentre els palestins d'altres indrets de la ciutat hi tenen prohibida l'entrada.

És el cas d'en Ghandi Ewewee, un jove que viu a la ciutat vella en una casa que per la part posterior dona a un carrer al qual no pot accedir. A més, ha de viure paret amb paret amb els colons. Dos dels seus germans van morir per intoxicació de fum després que intentessin cremar-los la casa i la seva mare va patir un avortament pels cops que li van clavar els colons, els quals han arribat a ficar-li serps a casa. En Ghandi assegura que constantment rep ofertes del govern israelià per comprar-li la casa, però, tot i les lamentables condicions en què l'obliguen a viure, es nega a anar-se'n.

EL PERILL DE CULTIVAR LA TERRA

Des del 2005, l'organització israeliana Yesh Din es dedica a monitorar el recorregut judicial de les denúncies presentades contra els colons. Les dades són bastant esclaridores: de les 1.531

investigacions finalitzades per delictes d'odi comesos per ciutadans israelians contra palestins de Cisjordània, només un 7 % han acabat amb una acusació formal i tot just un 3 % han donat lloc a una condemna. Molts dels atacs, tanmateix, ni tan sols arriben a ser denunciats.

“La violència dels colons té com un dels objectius principals ofegar els nostres mitjans de vida, fer-nos fora i apoderar-se de les nostres terres”, assegura en Hafez Huraini, que tota la vida ha fet d'agricultor a la localitat d'At-Twani, al sud d'Hebron. L'any passat, mentre pasturava el bestiar, va rebre la visita dels colons: “Primer van aparèixer set persones encaputxades, després en van arribar tres més amb pistoles”. Li van llançar pedres i li van trencar els bra-

ços. Quan va arribar a l'hospital, la policia el va detenir per intent d'assassinat; els atacants, en canvi, en van sortir indemnes. “Podran atacar-me amb bombes o arrestar-me, però no em trauran d'aquí”, assegura en Hafez.

A les zones rurals de Cisjordània, la violència quotidiana dels colons està encara més invisibilitzada i treballar la terra s'ha convertit en una activitat de risc. Des dels assentaments, sovint situats sobre antics camps de conreu palestins, els colons s'organitzen per atacar els agricultors, matar el bestiar o destrossar els arbres. Només aquest any, es calcula que haurien arrencat unes cinc mil oliveres, considerades un símbol del *sumud* i un dels principals pilars de l'agricultura familiar palestina. ●

Un 11 % dels israelians viu més enllà de les fronteres reconegudes internacionalment, amb 700.000 colons en territoris palestins ocupats

Els checkpoints, els escorcolls i les llargues retencions de cotxes que provoquen formen part del càstig col·lectiu que pateix la població palestina.

UNA POLÍTICA PUNITIVA SISTEMÀTICA I ARBITRÀRIA

L'amenaça d'arrest o
empresonament és constant
per a la població palestina,
i una part és engarjolada
de manera indefinida sense
judicis ni acusacions formals

TEXT

Judit Esposa

FOTOGRAFIA

Sarai Rua

Un dels objectius de l'Alaa
Sous a les xarxes és mostrar
una visió no estigmatitzada
del poble palestí destacant
les coses positives de la seva
comunitat, fet pel qual també
ha estat represaliada.

L'Alaa Sous té 29 anys i viu a Jerusalem. El 2 d'abril a les dues de la matinada uns militars israelians la van arrestar. El seu delictes: informar i compartir notícies a través de les xarxes socials. Per les forces de seguretat israelianes, però, es tractava d'una "amença a la seguretat" i una forma de "generar caos al país". La seva detenció va derivar en un doble càstig: físic a través d'un arrest domiciliari i psicològic amb la prohibició d'utilitzar les seves xarxes socials durant un mes.

"Durant el Ramadà es va produir una de les campanyes més grans de persecució d'activistes", denuncia la jove creadora de contingut. "Volen que parem d'informar, però jo no deixaré d'explicar la meua història", declara contundent. Tot i això, és conscient dels efectes de la repressió i a partir d'ara anirà amb més de compte amb les temàtiques que tracta.

Sota el control d'Israel, el seu arrest no és cap excepció. Segons l'agrupació d'organitzacions de suport a les persones preses, el 2022 l'exèrcit van detenir al voltant de 7.000 palestins; Jerusalem va ser la ciutat amb un nombre més alt de casos, amb 3.000 detencions, 600 de les

quals van ser arrests domiciliaris com el que ha patit l'Alaa.

Al llarg del territori, molts dels arrests també acaben en detenció administrativa, és a dir, empresonament sense dates clares d'alliberament, una pràctica que Israel aplica de manera sistemàtica i arbitrària per represaliar la població palestina sota suposades sospites o proves que manté en secret i que tot sovint no es tradueixen en acusacions formals. La majoria passen fins a sis mesos a presó, però d'altres s'hi han arribat a estar un any, dos o fins i tot més.

Avui en dia, l'organització de drets humans que dona suport a les persones preses, Addameer, comptabilitza gairebé 5.000 presos per raons polítiques, més d'un miler dels quals sota detenció administrativa. Les tortures i maltractaments durant els interrogatoris, les negligències mèdiques deliberades i els períodes d'aïllament soltinguts en el temps són algunes de les pràctiques del règim que Israel imposa a les presons.

EL MASCLISME QUE IMPERA

Addameer destaca una trentena de preses, sis d'elles mares i dues menors de 18 anys, retinudes a les presons de

Ha-Sharon i Damon, principalment, on a inicis d'any van notificar canvis administratius com ara inspeccions a les cel·les dutes a terme per guàrdies de presons femenines acompanyades de guàrdies de presons masculines, o la prohibició d'introduir-hi ulleres graduades sota el pretext que contenen ferro. Altres dones són derivades a Neve Terza, a la ciutat de Ramla, l'única presó d'Israel exclusiva per a dones, on poden compartir cel·la amb preses comunes israelianes. Tots aquests centres tenen unes instal·lacions velles i fredes, i molts daten del Mandat britànic (1922-1948).

Segons explica l'Eatidal Aljanri, investigadora i coordinadora de projectes del Women's Studies Centre, "les presons femenines són més simples, no cobreixen les necessitats bàsiques de les dones i, de fet, abusen d'aquestes necessitats per castigar-les: els fills menors de sis anys no poden visitar les seves mares, castiguen les embarassades amb violència física forçant avortaments o amenacen de prendre'ls els fills a les que han donat llum a la presó".

A més, a diferència de les presons masculines, les dones ho tenen més difícil per estudiar mentre hi estan retinudes. El Ministeri d'Educació pa-

Per a les palestines és molt difícil accedir a l'herència familiar. Per a les que ho aconsegueixen, com l'Eatidal Aljanri, les terres que reben acostumen a ser properes als assentaments israelians i, per tant, més susceptibles als atacs dels colons i, en conseqüència, també a ser abandonades.

Israel va detenir 7.000 palestines el 2022 i hi ha al voltant de 5.000 recluses a les presons israelianes

lestí obliga a tenir un títol d'educació superior per poder ensenyar la resta d'interns, i en molts casos no hi ha dones amb titulacions d'aquest nivell. Per això, projectes com el que va iniciar la Khalida Jarrar el 2015 amb el suport del Ministeri perquè les joves empresonades poguessin continuar els estudis han servit d'empoderament i resistència. En l'actualitat, la Universitat Oberta d'Al-Quds manté un programa d'educació universitària per assegurar-ne la continuïtat.

Un cop són alliberades, però, les dones segueixen patint. “Moltes famílies els coarten el moviment. No les deixen sortir tant com abans, les forcen a treballar i a estudiar a prop de casa i, si

són activistes o tenen activitats socials, la majoria de dones les redueix o les atura per complet”, exposa l'Eatidal. A més, la investigadora destaca el cas de dones casades que, un cop surten de la presó, es troben que el seu marit s'ha casat amb una altra dona, fet que també considera violència masclista.

PUNITIVISME AVALAT I RATIFICAT
Caminant pel camp de Balata, l'Ibrahim Jammal para el cotxe d'un conegut. Li pregunta on és un amic seu que fa temps que no veu. El conegut, des de dins, li respon: “Deu ser a la presó!”. Aquesta petita escena quotidiana pren dimensió en una societat en què es calcula que des del 1967 el 20 % de

la població palestina ha passat per les presons israelianes, una xifra que evidencia que la política punitiva és una pota més de l'avanç de la colonització.

En els últims dos anys, a més, s'ha accentuat la duresa amb què tracten les persones preses i les seves famílies. A partir de la fuga de sis palestins de la presó de Gilboa el 2021, el govern d'Israel va aplicar polítiques de restricció de moviment i canvis continus de cel·les, de seccions i, fins i tot, de centres penitenciaris. La ratificació del govern encapçalat per Benjamin Netanyahu el desembre del 2022 va fer que la política es tornés a posar en marxa, segons investigacions d'Addameer.

Les visites de familiars també es veuen constantment afectades, no només pel que pugui passar dins els centres, sinó també fora. Fa poc, a conseqüència de les manifestacions per la mort de l'activista palestí i pres polític Khader Adnan, el 2 de maig, després d'una cinquena vaga de fam, que va durar 86 dies, en protesta per la seva detenció arbitrària, el govern israelià va cancel·lar les visites a la presó programades per a l'endemà com a part del càstig col·lectiu. Molts dels detinguts feia mig any o un any que no veien els seus familiars i ara hauran d'esperar a l'any vinent. ●

ENTREVISTA

KHALIDA JARRAR

“La resistència palestina és part de la naturalesa de les persones que aspiren a la llibertat”

TEXT

Judit Esposa

FOTOGRAFIA

Sarai Rua

La Khalida Jarrar manté el gest humil: ens ofereix una tassa de cafè àrab i pregunta si hi volem sucre. La seva mirada, però, és sòlida. Coneguda per la seva trajectòria com a política parlamentària palestina, ha estat detinguda quatre cops i ha passat 63 mesos empresonada, la primera vegada el 1989. Ara fa dos anys, la seva filla va morir mentre ella era a la presó i Israel no li va permetre sortir per anar a l'enterrament. Ens trobem amb ella a la Universitat de Birzeit, on va estudiar i ara duu a terme una recerca que relaciona gènere, classe i presó.

Com descriuries la teva relació amb les autoritats israelianes?

En general, la relació és de detenció i assassinat. Quan érem joves i anàvem a les manifestacions contra qualsevol violació dels drets humans, vèiem amb els nostres propis ulls com detenien i mataven estudiants, com va ser el cas de la Lina Al-Nabulsi, que va ser assassinada a Nablus, el meu poble natal.

Quina justificació donaven per detenir-te?

Quan ja era parlamentària, un cop em van dir que els meus discursos afectaven l'opinió pública dels palestins: soc perillosa perquè parlo contra l'ocupació. Doncs és clar! Represento el meu poble.

Com a militant feminista, penses que el patriarcat es perpetua a través de l'ocupació?

Crec que l'ocupació el reforça. Les dones palestines pateixen la relació entre el colonialisme, el capitalisme i el patriarcat. Per això, la lluita per la nostra alliberació està relacionada amb la lluita per l'alliberació nacional, econòmica i social, unes opressions que no només ens afecten a nosaltres: som part del moviment internacional per la llibertat i la justícia social.

Com ha canviat la vida diària de la població palestina des dels Acords d'Oslo?

Soc contrària als Acords perquè no són tan sols polítics, sinó també econòmics i ètics: volen fer-nos dependre de l'Autoritat Palestina i que aquesta, al seu torn, depengui de l'ajuda internacional. No permeten que tinguem una economia pròpia i que controlem els nostres recursos. Proven de desincentivar la lluita col·lectiva alhora que ha aparegut una petita classe alta sorgida de sectors econòmics i polítics que no té interès en l'alliberament.

Quina reacció social ens trobem ara mateix?

Davant l'abisme que hi ha entre la classe política i la població palestina, la gent intenta trobar la seva pròpia manera

de resistir a l'ocupació i s'han generat diversos fenòmens de reacció als Acords, com són els moviments socials que lluiten contra aquesta minoria que ajuda a la perpetuació de l'ocupació per interessos propis.

Fa setanta-cinc anys de la Nakba i la població palestina, dia a dia, continua resistint. Com veus el futur dels palestins i les palestines?

Soc optimista. Confio que la meua gent sempre escriurà la història, i en el jovent, que és el nostre futur: no oblidarà i segueix lluitant. Ens costarà temps, és dur i dolorós, però la resistència palestina és part de la naturalesa de les persones que aspiren a la llibertat.

Què és per tu el sumud?

[Riu.] La nostra vida diària és *sumud*. No puc viatjar, no puc anar a Jerusalem, a vegades no em puc moure entre ciutats palestines, cada dia penses que pots tornar a la presó. Com pots sobreviure a tot això? Amb *sumud*. Aquesta és la paraula que relacionem amb sobreviure fins a ser lliures. ●

AUTONOMIA I EMPODERAMENT FEMINISTA PER UNA PALESTINA LLIURE

Diverses iniciatives cooperativistes i feministes intenten contrarestar la realitat d'ocupació i patriarcat imposada als territoris ocupats

TEXT

Judit Esposa

FOTOGRAFIA

Sarai Rua

El passat 1 de maig es va dur a terme per primera vegada una trobada de mares de màrtirs. Venien de Nablus i Jenin, dues ciutats clau de la resistència palestina i especialment castigades.

Si hi ha una cosa caracteritza la Sana'a Aladra és el seu immens somriure. Molts cops l'ha fet servir quan els colons l'han intentat atacar. “Somriure em permet tenir esperança per continuar”, afirma. Ha viscut tota la vida a At-Twani, a l'àrea rural de Massàfer Yatta, i malgrat l'amenaça diària dels colons i la pressió dels soldats israelians, mai ha pensat d'anar-se'n. Els veïns la consideren la dona més forta del poble, però ella torna a riure i respon: “Soc forta perquè lluito”.

La Sana'a, de 34 anys, no va poder seguir els estudis perquè va ser empresonada en acabar l'institut, per això s'ha dedicat a pasturar el ramat familiar, una de les úniques sortides

econòmiques que hi ha en aquesta zona. Viure a Palestina, però, per a moltes dones implica aprendre molt més que el que els puguin ensenyar a escola. “No tenim serveis humanitaris i estem lluny de la ciutat, per això hem hagut de sobreviure amb els nostres mitjans: he après a fer primers auxilis, ajudar els altres i plantar cara als atacs”, explica.

A més, les cent cinquanta dones que formen part de la petita comunitat d'At-Twani duen a terme una tasca psicològica conjunta i es fan costat les unes en les altres per enfortir-se col·lectivament. Però no a tot arreu és possible, això. A la ciutat d'Hebron, militaritzada i fragmentada pels assentaments i els checkpoints, la Wijdan Ziadeh no viu la mateixa sort

ni afronta igual l'ocupació. “Des que soc en aquest món sempre he vist el mateix: soldats, colons, checkpoints tancats, enfrontaments, atacs”, expressa amb to greu. “El meu marit va morir i tinc sis fills; quan surten tinc por que els passi res”.

A la casa on resideix des de fa nou anys, al barri de Tel Rumeida, a la Wijdan l'exèrcit israelià li va instal·lar una càmera que vigila quan entra i surt. “Per motius de seguretat”, argumentaven. “Tinc la sensació que visc al carrer, no tinc privacitat, em sento observada tota l'estona i ningú em ve a visitar perquè tenen por”, explica. La presència de la càmera, a més, permet als soldats entrar a casa seva sempre que vulguin: “Algun cop que no hi era i no els he pogut obrir, han esbotzat ►

Les cuineres de la Unió de Dones Àrabs preparen dolços per repartir a les seves companyes durant la diada del Primer de Maig.

► la porta per entrar, o bé me'ls he trobat al terrat sense que els ho hagi permès". Això fa que passi molt més temps a casa per protegir-la.

ALTERNATIVES LABORALS DE DONES I PER A DONES

Per a l'Eatidal Aljanri, coordinadora de projectes al Women's Studies Centre de Palestina, l'ocupació ha condicionat la llibertat de moviment i decisió de les palestines. Pràctiques com el tancament total o parcial de les ciutats, el mur o les incursions diürnes i nocturnes de l'exèrcit fan que les famílies mirin d'impedir que les dones treballin o estudiïn. L'Eatidal és contundent en afirmar que "la violència de l'ocupació perpetua el masclisme i el sistema patriarcal"; per exemple, "quan van construir el mur a la Zona C, moltes famílies van impedir a les seves filles anar a l'escola, que era a

l'altra banda, però no ho van prohibir pas als nois".

Segons l'Oficina Central d'Estadístiques de Palestina, el 2020 la taxa d'atur de les dones palestines era del 40 %, davant el 22 % dels homes, i per a les que van aconseguir acabar una carrera universitària l'índex era del 46 %. En vista d'aquesta realitat, en diferents poblacions s'han establert cooperatives de dones per generar feina de manera autònoma. A Hebron mateix hi ha la cooperativa Women in Hebron, que es dedica a la confecció de peces de roba per vendre. L'Eatidal valora molt positivament aquests espais, ja que "contribueixen a l'empoderament econòmic de les dones".

A la zona de Beit Sahour, prop de Betlem, la Unió de Dones Àrabs compra cada dia 60 kg de julivert als agricultors locals per rentar-lo, assecar-lo i, posteriorment, distribuir-lo en reci-

La taxa d'atur entre les dones palestines rondava el 40 % el 2020, encara que el 46 % tenen estudis universitaris

pients per vendre'l als supermercats de la zona. Amb aquesta tasca donen feina entre 10 i 15 dones, segons l'època de l'any, a les quals cal sumar una dotzena més que treballa a la llar d'infants del centre, on cuiden més de 120 criatures, entre les quals hi ha els fills i filles de les mares treballadores que, en cas contrari, no podrien anar a fer feina. En total, a la Unió hi ha 35 dones empleades. “Quan treballen aquí poden escollir i decidir com volen utilitzar els seus diners i no han de demanar-ne al marit”, explica la Basma Giacaman, membre de l'entitat. “Moltes han acabat la universitat, però hi ha poques oportunitats laborals, per això per a elles és important treballar aquí”, conclou.

EL FEMINISME COM A RECEPTA PER L'ALLIBERAMENT

Alhora, la relació entre l'ocupació d'Israel i el sistema patriarcal dins

la societat palestina també té efectes directes en la perpetuació de la violència de gènere. Les últimes dades de l'Enquesta de Violència de Gènere de Palestina, del 2019, mostren que el 27,6 % de les dones van rebre violència, majoritàriament psicològica, però també econòmica, social, física i sexual. A aquestes dades s'hi suma la manca de confiança en els cossos de seguretat palestins a l'hora de denunciar i el desconeixement dels recursos com els centres de protecció de les víctimes.

Per això, des del Women's Studies Centre, d'ençà del 1997 exigeixen a l'Autoritat Palestina que implementi la Llei de protecció de la família, creada per protegir les dones i els infants de la violència domèstica i intrafamiliar, establir una edat legal de matrimoni, el divorci o la igualtat de gènere en les herències. L'Eatidal Aljanri, però,

és conscient que la falta d'estructures estatals (o la deficiència de les que hi ha), en part per culpa de l'ocupació, també dificulta l'existència de cossos legals per liquidar el masclisme i el patriarcat a la seva comunitat.

Malgrat la manca d'avenços legislatius, hi ha palestines que no s'aturen. En els últims anys han sorgit moviments feministes deslligats de les organitzacions i dels partits polítics. Tal'at n'és un exemple. Nascut el 2019 després de l'assassinat de la jove de 21 anys Israa Ghrayeb a mans de la seva família, el moviment va coordinar mobilitzacions a dotze poblacions palestines, i sota l'eslògan “No hi ha nació lliure sense dones lliures” van protestar contra la violència de gènere i sexual, el patriarcat, l'explotació econòmica i el colonialisme. Amb la seva activitat van obrir un nou camí feminista autònom i independent. ●

LA DEFENSA D'UN FUTUR QUE ELS VOL SER ROBAT

L'ocupació i la violència dels colons perjudica la salut mental d'infants i adults i deriva en malalties que requereixen atenció psicosocial

TEXT

Judit Esposa

FOTOGRAFIA

Sarai Rua

L'herència de la resistència, i la mort que hi va associada, és un fet naturalitzat pels infants.

Cada matí, els infants de Tuba, al sud d'Hebron, fan un trajecte de vint minuts caminant fins a At-Twani per anar a l'escola. Des de fa gairebé vint anys, però, no el fan sols: un cotxe patrulla de l'exèrcit israelià els segueix de prop, i no pas per amenaçar-los, sinó per protegir-los.

Entre les dues poblacions hi ha l'assetament de Ma'on. Pels volts del 2001 els colons que hi vivien van començar a atacar els escolars llançant-los pedres i bloquejant la carretera. El 2004, i a partir de la presència

de voluntaris internacionals, el comitè del parlament israelià que vetlla pels drets dels infants va exigir a l'exèrcit que escortés els nens i nenes, una mesura vigent encara avui.

La relació habitual que tenen els menors palestins amb els militars, però, no acostuma a ser així. Les incursions de soldats als pobles, ciutats o camps de refugiats, les bombes de gas lacrimogen i granades atordidores, les detencions, els escorcolls o els assassinats perpetrats pel govern d'Israel no només afecten els adults sinó també els infants, fet que deriva en malalties psicosocials.

La Zuheria Mashar, treballadora social que dona suport acadèmic i psicològic als infants del camp d'Aida, prop de Betlem, no en té cap dubte: "Tots els problemes que presenten els nens i nenes estan relacionats amb l'ocupació". Hiperactivitat i dèficit d'atenció que dificulten l'aprenentatge, ansietat generalitzada, actitud violenta, diarrees per mala alimentació o incontinències d'orina són alguns dels que enumera la Zuheria. "El camp d'Aida és dels més afectats perquè hi ha un xoc diari amb la base militar, la presència del mur, les manifestacions ►

► i el contacte directe amb les forces d'ocupació", explica.

UN ATAC CONTRA LES NOVES GENERACIONS

Cal pujar a una teulada per veure que, més enllà del mur de separació, hi ha tot un conreu d'oliveres que abans servia de sortida econòmica i d'esbarjo per als seus habitants. Per la treballadora social, "l'ocupació estreny la vida dels infants, l'eix del seu futur i la seva visió del món. No poden anar als parcs, ni al mar, ni a la muntanya i sempre viuen sota la realitat dels carrers del campament, les fotografies dels màrtirs, el gas, les armes o els tancs".

De fet, a poblacions com Nablus o Jenin, les figures dels màrtirs són om-

nipresents. La majoria són nois molt joves que formaven part d'alguna milícia armada. Carrers, botigues i cases estan plens de fotografies seves portant un rifle. Fins i tot n'han fet marxandatge en forma de samarretes o collars, tot plegat en memòria dels que han mort per l'alliberació nacional.

El rostre somrient d'en Jamil Mahmoud Al-'Ammouri, de 24 anys, és en aquestes fotografies. Un grup de soldats israelians encoberts el va assassinar el 10 de juny del 2021 a la seva ciutat natal, Jenin, sota l'acusació de formar part del grup de la Jihad Islàmica Palestina. La seva mare, Lubna Al-'Ammouri, encara reclama el seu cos. "En Jamil era un noi respectat al poble, tothom l'apreciava",

Per a la població palestina l'educació és cabdal i és valorada com una forma més de resistència a l'ocupació.

explica. Tot i el dolor de la mort, se sent una dona forta i orgullosa: “El govern d’Israel comet crims contra la població palestina i per això en Jamil va decidir enfrontar-s’hi”.

Durant l’any passat, segons el Centre d’Informació Israeliana pels Drets Humans als Territoris Ocupats, B’Tselem, l’exèrcit va assassinar 44 menors entre 3 i 17 anys, als quals se sumen 66 joves entre 18 i 25 anys. En el que portem de 2023, Defense for Children International a Palestina ha compatibilitzat una vintena de menors d’edat morts, sigui per la violència dels colons o bé per atacs militars.

LES CONSEQÜÈNCIES DE LA DETENCIÓ

Més enllà de les víctimes mortals de l’ocupació, la detenció de menors també ha estat una pràctica habitual per minar el futur de les noves generacions palestines. Actualment, segons Addameer hi ha més de 150 infants empresonats i Defense for Children International calcula que cada any entre 500 i 700 són detinguts i processats als jutjats militars israelians, la majoria acusats de llançar pedres.

La treballadora social del camp d’Aida, Zuheria Mashar, fa memòria: “Un grup de nens van ser arrestats amb l’excusa que tenien una actitud amenaçadora, alguns durant una hora, d’altres mesos o fins i tot anys”. És per això que un cop són posats en llibertat “pot ser que desapareguin durant dies, que faltin a classe o que no puguin sortir al carrer per estrès posttraumàtic, una circumstància que influeix en la resta d’infants del seu voltant”, explica.

A més, el nucli familiar difícilment se’n pot fer càrrec: la major part del temps i l’esforç van dedicats a garantir les necessitats bàsiques. Per això,

Hiperactivitat, dèficit d’atenció, ansietat o actituds violentes són alguns dels problemes que presenta la canalla en un context d’ocupació

quan el pare o la mare també són detinguts, els infants s’enfronten a múltiples contradiccions. S’adapten a la pèrdua temporal, alhora que els afecta la força que l’exèrcit va emprar contra els seus pares i no entenen els motius pels quals els van empresonar. “Saben que no són criminals”, puntualitza Mashar, “sinó que lluitaven per garantir-los una vida segura”.

RESISTIR PER APODERAR-SE DEL SEU FUTUR

Entre el gris dels carrers asfaltats, les cases i el mur de formigó, però, hi ha esclatxes de llum. A Palestina, amb taxes d’escolarització superiors al 95% segons el centre d’estadística nacional, el nombre d’estudiants amb formació universitària no ha parat de créixer. Mentre que el 1995 només es van gra-

duar 3.000 estudiants, el curs 2020-2021 se’n van titular 46.000, dels quals el 63% eren noies. El curs passat, a les universitats palestines van matricular-s’hi més de 226.000 joves.

Alhora, al llarg del territori hi ha projectes autònoms que ajuden els infants a resistir a través del que més els agrada. “Classes de cant, una biblioteca infantil, un equip de futbol, escalada o aikido”, explica l’Ibrahim Jammal, director del Centre Cultural Yafa, al camp de Balata (Nablus), on més de 200 petits i petites participen cada dia en les activitats esportives i culturals que organitzen. A Aida, des del 1968 l’Aida Youth Centre ofereix a la mainada un espai creatiu, d’aprenentatge i d’esbarjo on es fan activitats d’arts visuals i música, teatre, dibuix i extra-escolars d’àrab i anglès. ●

EL CONTROL DE L'AIXETA: ISRAEL DECIDEIX QUAN DONAR VIDA

Mentre que els colons disposen de recursos hídrics a demanda, l'Estat d'Israel en limita l'accés a la població palestina

TEXT

Nacho Ibáñez

FOTOGRAFIA

Sarai Rua

L'aigua és un dels recursos centrals que Israel utilitza per estrènyer la vida i l'economia als territoris ocupats.

Amb una simple ullada als terrats de Cisjordània, es pot deduir que el que practica Israel als territoris ocupats no té millor definició que la d'*apartheid*. Els bidons, omnipresents a totes les cases palestines, són inexistents als assentaments de colons, on l'aigua raja durant les vint-i-quatre hores del dia. Lluny de ser un terme emprat tan sols per l'activisme solidari amb Palestina, relators de Nacions Unides i grans organitzacions com Amnistia Internacional han trencat el tabú i han passat a fer servir el qualificatiu d'*apartheid*.

El mur que divideix el territori, que encercla pobles i que impedeix la lliure circulació de la població palestina és reconegut internacionalment com

un element de discriminació sistemàtica, però Israel també n'utilitza altres de més subtils. Per exemple, el que les palestines anomenen "apartheid de l'aigua", estretament unit a les confiscacions de terres i als atacs dels colons que busquen desconnectar-los dels seus lligams amb la terra.

Segons dades de l'organització israeliana B'Tselem, la població israeliana consumeix una mitjana de 247 litres per persona i dia, un volum que contrasta amb els 82,7 litres que utilitza la població palestina i encara més amb els 26 litres que es fan servir a les comunitats palestines que no estan connectades a la xarxa d'aigua. A grans trets, això és deu al fet que els colons poden disposar de l'aigua a demanda, mentre que els palestins

depenen d'assignacions predeterminades per organismes israelians.

"A l'estiu la situació és dramàtica: només obren l'aigua cada sis setmanes i hem de córrer a omplir els tancs", explica en Muhammad Abu Srou, membre del Comitè de Salut de l'Aida Youth Centre. En aquest campament de refugiats, quan Israel obre l'aixeta, la coneguda com la "família del motor" s'encarrega d'encendre la bomba per fer arribar l'aigua fins als tancs. A l'assentament de Gilo, a ben poca distància, aquest problema no existeix.

PODER ABSOLUT SOBRE L'AIGUA

L'any 1967, el govern israelià va promulgar l'Ordre militar 158, que, entre altres mesures, prohibia a la població palestina construir noves ►

L'evidència irrefutable per identificar una casa palestina és la presència de bidons d'aigua al terrat, que permeten emmagatzemar-la per a quan Israel restringeix l'accés a aquest recurs.

► instal·lacions per a l'abastiment d'aigua sense el permís oficial de les forces armades. Quan ho fan, no tarden a ser destruïdes. Al mateix temps, l'empresa estatal israeliana Mekorot explota les fonts palestines i ha perforat desenes de pous que ha connectat únicament amb els assentaments. Aquesta mateixa empresa ven després l'aigua als organismes de subministrament palestins a uns preus molt més elevats i en el volum que decideixin les autoritats israelianes.

La situació és especialment preocupant en aquelles àrees de Cisjordània que els Acords d'Oslo van encabir en la denominada Zona C. En aquest territori, que inclou principalment les àrees rurals, hi ha 180 comunitats palestines que no tenen accés a l'aigua corrent, tot i que és aquí on es concentra la

pràctica totalitat dels recursos naturals com l'aigua. A la vall del Jordà, Israel ha aïllat o destruït un mínim de 162 pous durant les últimes dècades, alhora que ha construït almenys 20 instal·lacions aquíferes per a l'ús dels assentaments.

La Kafayih Furayhat i la seva família viuen a Bardala, al nord de la vall del Jordà, des de fa diverses generacions. Actualment, el poble està rodejat d'una zona militar tancada, un assentament i la frontera amb Israel. "L'únic camí per sobreviure aquí és treballar la terra", afirma, però "Israel ens prohibeix accedir a la nostra pròpia aigua". A més, considera que "des dels Acords d'Oslo, la vida s'ha tornat molt més dura". Recorda amb nostàlgia quan el poble era ple de gent i la seva família es dedicava al cultiu de cítrics. Amb el temps, molta gent

se n'ha anat o treballa conreus amb menys demanda d'aigua. La Kafayih, per exemple, ara es dedica a fer sabó.

Fins al 1972, el poble de Bardala tenia una instal·lació de bombeig d'aigua. Aquell any el govern d'Israel els va proposar de tancar-la i connectar-se a un sistema elèctric més modern a través del qual rebrien l'aigua de forma gratuïta. Així va ser fins al 1992, moment en què l'empresa estatal israeliana els va tallar el subministrament. A partir de llavors, s'han vist obligats a buscar fora de la legalitat obertures d'aigua per tot el territori i fer-hi pous. "Quan el govern israelià els descobreix, no tarda a confiscar-los i destruir-los, però al cap de dos o tres dies els tornem a construir", explica en Rashid Khudairi, membre de Jordan Valley Solidarity.

La població israeliana consumeix 247 litres d'aigua per persona i dia, en contrast amb els 82,7 litres diaris per càpita de la població palestina

Per evitar-ho, les forces d'ocupació controlen de manera periòdica les carreteres d'accés al poble i confiscuen els camions cisterna de les localitats veïnes que venen a abastir-se. “Des de fa uns anys, colons i soldats s'apoderen també de tractors i eines perquè no puguem treballar la terra”, afirma en Rashid. La Kafayih diu que constantment ha d'enfrontar-se als controls militars, que considera “especialment difícils de passar per a les dones”. En una ocasió, uns soldats se li van presentar a casa i se la van endur detinguda acusada de robar l'aigua. La van deixar anar quatre hores més tard, després de pagar una multa. “Els soldats no em fan por, em quedaré aquí i resistiré”, afirma, convençuda malgrat tot.

RESILIÈNCIA DAVANT L'OCUPACIÓ

A tot Cisjordània, les petites explotacions palestines conviuen amb grans projectes agrícoles d'empreses israelianes, que són les que imposen el preu de mercat. Des de l'inici de la invasió, milers d'hectàrees de cultiu han estat expropiades per a l'ús exclusiu dels assentaments o convertides en zones militars. Els que resisteixen han de plantar cara als atacs gairebé diaris dels colons.

Per fer-hi front, iniciatives de base com Youth of Sumud acompanyen els agricultors dels pobles del sud d'Hebron quan treballen la terra, o reocupen els camps que els prenen. Des de fa uns anys reconstrueixen els habitatges situats en coves que són destruïts per l'exèrcit israelià a Massàfer Yatta, on la població s'enfronta a un

desallotjament imminent després que la zona fos declarada d'ús militar. Actualment, també treballen en la reconstrucció del poble de Saurora, abandonat el 1990 a causa de la violència incessant dels colons, on s'han establert de manera permanent.

A Khalit Aldada'a, dins la municipalitat de Yatta, en Jaber Dababse i la seva família representen un exemple incansable de *sumud*. Casa seva ha estat enderrocada fins a cinc cops, els colons els cremen els conreus i els soldats utilitzen els seus terrenys com a camp de tir. “L'objectiu és fer-nos la vida més i més difícil per fer-nos fora i transferir-nos a altres llocs”, afirma contundent. “Però no ho farem: estem molt connectats a la terra i enfrontar-nos a l'ocupació ens fa encara més forts”. ●

Directa

La Directa, SCCL
directa.cat
directa@directa.cat
935 27 09 82

Suds
suds.cat
info@suds.cat
931 17 25 42

Mundubat
mundubat.org
mundubat@mundubat.org
944 16 23 25

Textos: Nacho Ibáñez i Judit Esposa
Fotografies: Sarai Rua
Edició: Maties Lorente i Joan Mas
Correcció: Miquel Sorribas
Coordinació de fotografia: Victor Serri
Infografies i maquetació: Hugo Cornelles
Coordinació tècnica: Miriam Blázquez
Coordinació de continguts: Nacho Ibáñez
Tirada: 7.000 exemplars

El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de Suds, Mundubat i La Directa, i no reflecteix necessàriament l'opinió de l'ACCD

Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Generalitat de Catalunya